

LA CONTRAPORTADA DE VALENTÍ PUIG

La maledicció de l'euro

“Una prova més d’immadura per part de la classe política i dels intel·lectuals la tenim en la inconseqüència del debat sobre Europa: n’hem fet filosofia, lírica, retòrica i demagògia però només tocàvem les qüestions reals amb pinces, temerosos de l’acusació d’antieuropeus.”

El nom que el nou president del Congrés de Diputats li presenti al rei com a possible primer ministre ben aviat haurà de respondre a les mil incògnites de la unió monetària europea programada per l’any 1999, després d’un excés d’anys de beatífica unanimitat europeista. De cop i volta, tot pot arribar a l’enfilall de somnis i decapitacions de *Les mil i una nits*. Vet aquí el plat fort del menú, si podem deixar al marge el terrorisme d’ETA. Euro, ETA i el futur del sistema de pensions són les grans incògnites i els tres temes polítics que exigeixen imaginació i potència intel·lectual.

Una prova més d’immadura per part de la classe política i dels intel·lectuals la tenim en la inconseqüència del debat sobre Europa: n’hem fet filosofia, lírica, retòrica i demagògia però només tocàvem les qüestions reals amb pinces, temerosos de l’acusació d’antieuropeus. L’euroescpticisme equivalia a posar en dubte Europa i per tant la democràcia: l’euroescpticisme era, doncs, fillastre del franquisme i de Viriato.

Val la pena dir que dubtar sobre la viabilitat de la moneda europea única no ens fa gens ni mica menys europeus, ni menys democràtics. Em penso, per exemple, que desitjar la integració de Polònia a la UE és més europeista que fomentar un sistema de subsidis que no fa més que generalitzar una cultura de la dependència que a la llarga deteriora la capacitat de competir. Després del Regne Unit o d’Alemanya, per força havia d’arribar a Espanya un debat que fins i tot va merèixer un referèndum a França.

“A la fi, el debat”, deia no fa gaire el professor Muns i un article del professor Mas Colell ha anat al centre nuclear del dilema. Després de veus tan heterogènies com Miguel Boyer i Pedro Schwartz, l’antic ecu i ara euro queda sobre la taula i podem dir

d’una vegada que la Unió Europea és viva “puix” que ens permet la discussió. En privat, qualsevol polític que tingui alguna idea real del que passa a Europa arrufa les celles si li parlem del calendari i els percentatges pel procés de convergència econòmica d’Europa. N’hi haurà que passin la culpa als alemanys o als anglesos, a Delors o al Bundesbank però ningú fa onejar la bandera blava de la UE amb l’entusiasme dels dies de Maastricht. Ja és ben cert que la idea d’integració europea només tira endavant si l’època és de vaques grasses. Sabem que és bo qualsevol esforç per arribar als mínims de convergència exigits, però per la pròpia necessitat de combatre dèficits, inflació o deute i no per aconseguir la peremptòria comunió d’una moneda única.

L’ortodòxia monetarista és clara però l’objectiu final cada vegada s’assembla més a un miratge instituit com a norma política abans d’una verificació dels orígens i fonaments. Excloure’s ara mateix del procés no seria una bona política, però treballar per millorar les condicions econòmiques em sembla una acció molt més digna encara si és un exercici de sobirania i no l’acceptació d’una hipotètica inevitabilitat que ens ve donada des de Brussel·les.

El president de l’Assemblea francesa, Philippe Séguin, ha dit que el Tractat de Maastricht és una “estúpida història”. L’assumpte ja ha arribat als casinos de Figueres i Vigo; les enquestes comencen a revelar una volatilitat de l’opinió hispànica sobre les glòries d’un sistema monetari europeu. Un estrany hivern del descontentament passa pels paisatges nevats d’Europa.